

Datum

2023-04-11

Vår referens

Hampus Nilsson

Controller

hampus.nilsson@malmö.se

Tjänsteskrivelse

Genomlysning av funktionsstödsnämndens ekonomi FSN-2023-1461

Sammanfattning

I samband med kommunfullmäktiges behandling av Årsredovisning 2021 i april 2022 gavs kommunstyrelsen och funktionsstödsnämnden i uppdrag att genomföra en genomlysning av funktionsstödsnämndens ekonomi och därefter återkomma med eventuella förslag på justeringar. Vid dagens sammanträde presenteras den utredning som tagits fram. Nämnden föreslås även att ge förvaltningen i uppdrag att genomföra de rekommendationer som framkommer av utredningen

Förslag till beslut

1. Funktionsstödsnämnden godkänner informationen.
2. Funktionsstödsnämnden ger förvaltningen i uppdrag att genomföra utredningens rekommendationer riktade till funktionsstödsnämnden och funktionsstödsförvaltningen.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse FSN 230424 - Genomlysning av funktionsstödsnämndens ekonomi
- Beslut från kommunfullmäktige 2022-04-28 - Årsredovisning 2021 med uppdrag att genomföra en genomlysning av funktionsstödsnämndens ekonomi
- Tjänsteskrivelse från kommunfullmäktige 2022-04-28 - Årsredovisning 2021 med uppdrag att genomföra en genomlysning av funktionsstödsnämndens ekonomi
- Genomlysning av funktionsstödsnämndens ekonomi

Beslutsplanering

Funktionsstödsnämndens arbetsutskott 2023-04-14

Funktionsstödsnämnden 2023-04-24

Beslutet skickas till

Kommunfullmäktige

Ärendet

Kommunfullmäktige har gett kommunstyrelsen och funktionsstödsnämnden i uppdrag att genomföra en genomlysning av funktionsstödsnämndens ekonomi och återkomma med eventuella förslag på justeringar till kommunfullmäktige. Bakgrunden till uppdraget är de senaste

årens ökande kostnader varför utredningen riktat uppdraget till att identifiera och analysera de bakomliggande orsakerna till kostnadsutvecklingen.

Utredningen har fokuserat på verksamheterna boende enligt LSS, daglig verksamhet enligt LSS samt hemtjänst enligt SoL, vilka varit särskilt drivande för kostnadsutvecklingen. Flera av nämndens ansvarsområden är dock sammanlänkade i allt från brukarvolymutveckling, organisation och styrning till målgrupps- och lagstiftningsförändringar vilket gör det ofrånkomligt att inte också beröra andra verksamheter utöver de tre utvalda.

För att ställa nämndens volym- och kostnadsutveckling i relation till utvecklingen i landet i övrigt har jämförelser gjorts med både riket och utvalda kommuner. Utifrån jämförelserna kan utredningen konstatera att en lägre andel av befolkningen i Malmö har insatser enligt LSS jämfört med rikssnittet och samtliga jämförelsekommuner fransett Stockholm. Samtidigt är kostnaden per brukare hög. Nämnden har också haft en hög kostnadsutveckling under den studerade perioden.

Utredningen menar att utvecklingen delvis kan förklaras av externa förändringar i samhället såsom synliggörandet av rättigheter för personer med funktionsnedsättningar, arbetet mot tvång- och begränsningsåtgärder och ökad diagnostisering.

Kostnadsutvecklingen bedöms också bero på interna faktorer såsom avsaknad av tillämpning av behovsbedömningar och resursfördelningsmodeller samt effektiv bemanningsplanering. Nämnden har också utmaningar med kompetensförsörjning och arbetsmiljö där sjukfrånvaron, liksom personalomsättningen och andelen timavlönade är bland de högsta i staden.

Ingen av de analyserade faktorerna enskilt förklarar kostnadsutvecklingen i nämnden eller i de utvalda insatserna. Kostnadsutvecklingen beror på en kombination av flera faktorer som många gånger är sammanlänkade och ömsesidigt påverkar varandra.

Förvaltningen har startat ett omfattande utvecklingsarbete för att möta de verksamhetsmässiga utmaningar som bedöms ha påverkat kostnadsutvecklingen. För att säkerställa behovet av resurser inom och mellan nämndens olika verksamheter pågår ett arbete med att utifrån bättre underlag i form av till exempel behovsbedömningar, omvärldsanalys, intern analys och nyckeltal styra och leda organisationen mot en ekonomisk hållbarhet. I det pågående utvecklingsarbetet ingår även en effektiv verksamhetsstyrning, kompetens- och ledarskapsåtgärder, framtagandet av nya processer och rutiner för att underlätta och effektivisera arbete och uppföljning.

Utredningen lämnar ett antal rekommendationer men vill framhålla att de justeringar och åtgärder som föreslås inte svarar mot nämndens samtliga utmaningar. I takt med att förändringsarbetet fortskrider kommer sannolikt ytterligare behov av åtgärder och förändringar uppkomma. Utredningen menar att det påbörjade utvecklingsarbetet kan ge många positiva effekter framåt i form av ökad kvalitet, en effektivare styrning och minskade kostnader.

Det är nödvändigt att nämndens kostnadsutveckling begränsas och att utvecklingsarbetet

fortskrider för att långsiktigt nå en ekonomi i balans. Det är viktigt att framhålla att nämnden har ett stort arbete framför sig och att full effekt av åtgärderna inte kan nås direkt. Denna genomlysning är ett steg på vägen i ett förändringsarbete som nödgår kontinuitet, fortsatta eventuella justeringar och åtgärder.

Utredningen rekommenderar att:

- det påbörjade arbetet med behovsbedömningar genomförs och att en därtill kopplad resursfördelningsmodell implementeras för att möjliggöra en effektiv ekonomistyrning
- förvaltningen fortsätter det påbörjade utvecklingsarbetet och genomför kvalitativa och kvantitativa uppföljningar inom personalområdet för att försäkra att satsningarna ger avsedd effekt
- effekterna av genomförda generella kvalitetssatsningar följs upp och utvärderas för att säkerställa riktad effekt
- förvaltningen fortsätter utveckla arbetet med omvärldsanalys och prognoser över framtida behov för att bättre förstå och föregripa faktorer som driver kostnadsutvecklingen
- förvaltningen i samarbete med berörda aktörer i staden, utreder möjligheterna att minska inlåsnings effekterna av ett beviljat beslut om LSS-boende
- förvaltningens lokalplanering fortsätter utvecklas för att bli mer långsiktig, strategisk och sammanhållen
- behovsbedömningar genomförs även inom förvaltningens barnboende
- funktionsstödsförvaltningen, i samverkan med skolförvaltningarna, arbetsmarknads- och socialförvaltningen, regionen och civilsamhället, utvecklar förebyggande insatser som bland annat kan motverka placering på boende för barn och unga
- förvaltningen vidare analyserar orsakerna till de ökande volymerna och kostnadsutvecklingen inom daglig verksamhet samt orsaker och konsekvenser av den minskande vistelsetiden
- förvaltningen utvecklar tillsammans med andra relevanta aktörer samverkansformer för att samhället bättre ska kunna tillgodose behoven hos den växande målgruppen som är aktuella för daglig verksamhet
- funktionsstödsförvaltningen och hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningen tillsammans fortsätter utreda förutsättningarna för att de hemtjänstinsatser som faller under funktionsstödsnämndens ansvar återigen utförs av hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningen

Utöver ovan rekommenderar utredningen kommunfullmäktige att:

- ge kommunstyrelsen i uppdrag att utvärdera modell för tilldelning av kommunbidrag till funktionsstödsnämnden och att förslag på eventuella justeringar tas fram
- att justera funktionsstödsnämndens budgetram 2023 med 28 mnkr för förhyrning av två nya LSS-boenden för barn och unga

Utredningen rekommenderar även kommunstyrelsen att:

- funktionsstödsnämnden tilldelas riktade medel ur kommunstyrelsens anslag till förfogande att använda under år 2023 för att anlita lämpligt konsultstöd för att påskynda framdrift i utvecklingsarbetet

Ansvariga

Charlotte Widén Odder, förvaltningsdirektör